

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomurze), II (Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Śląsk, wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnośnikiem w dom 389 zł., miesięcznie 1,30 zł. przy wysyłce opaskowej pod poszczególnym adresem kwart. 4,00 zł., w Wolnym Mieście Gdańsku 2,50 guldenów, zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danii 6 koron duńskich w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry

Nakład drugi po konfiskacie

Na sobotę, 2-go grudnia 1933 r.

Nakład drugi po konfiskacie

Polska ziemia musi nas wszystkich wyżywić i przyrodzić

Przebudować i to jak najprędzej gospodarstwo społeczne Polski

Hasło to rozbrzmiewa w Polsce od dłuższego czasu, lecz niestety mimo to, że wykonanie tego hasła jest wprost koniecznym warunkiem uzdrowienia naszej gospodarki dla zrealizowania tego hasła nie robi się prawie nic, a na odwrót żydowskie kartele handlowe, które się cieszą bardzo wielką życzliwością i poparciem ze strony sfer marnotrawnych BB, nadal zalewają Polskę towarami zagranicznymi. — W roku zeszłym przywieziono do Polski oprócz znacznej ilości pszenicy, żyta, maki, ryżu za 13 milionów zł., chociaż mamy różnego gatunku kasze krajowego wyrobu. — Wejny owczej przywieziono aż za 66 milionów złotych i to bez żadnego cła, gdy natomiast hodowla owiec w Polsce obciążona podatkami rolniczymi coraz bardziej spada. Wynosiła ona przed wojną na ziemiach obecnej Polski 10 milionów sztuk, a dziś spadła liczbą owiec do 1/4 części, chociaż ludność się powiększyła, a więc i hodowla owiec choćby dla samej wełny powinna również wzrosnąć. Bawełny sprowadziliśmy do Polski aż za 86 milionów złotych, chociaż płótno lniane jest o wiele lepsze, natomiast uprawa tego cennego włókna spada również w Polsce gwałtownie z roku na rok, bo niema należytego zbytu ani na słomę lnianą ani na len czesany.

Jedynie tylko zakłady tkackie w Żyrardowie ogłaszają w „Gazecie Grudziądzkiej”, że kupują słomę lnianą w ładunkach cało-wagonowych.

Zupełnie niepotrzebnie sprowadziliśmy z zagranicy aż za 13 milionów nasion oleistych, to jest przeważnie soi i to z dalekiej Mandżurji, podczas gdy krajowa uprawa soi zawierającej taki sam procent tłuszczu, nie może się rozwinąć, bo soja nie ma nabywców, a tak samo nie można sprzedać nasienia oleistego rzepaku, czy choćby lnu i konopi.

Przywozimy również zupełnie niepotrzebnie jabłka amerykańskie, jugosłowiańskie, austriackie, węgierskie, bułgarskie, a w dziesięciu miesiącach 1933 roku przywieźliśmy ich 50 tysięcy centnarów za milion złotych. — Samych daktyli, fig i rodzynek sprowadzono w tym czasie za drugi milion zł. a sprowadzamy nawet pestki słonecznikowe.

Jak długo kraj nasz znajduje się w skrajnej nędzy, nie powinno się

sprowadzać z zagranicy owoców południowych jak pomarańcze, banany, ananasy i podobne luksusy, które całymi masami zalegają bankietowe stoły naszych dygnitarzy z BBWR.

Jaka na to rada? Po pierwsze rolnicy muszą się stanowczo domagać ochrony cen płodów krajowych przez obłożenie cłem płodów zagranicznych, które można zastąpić krajowymi. Państwo powinno nałożyć wysokie cło nie tylko na zagraniczną mąkę i pszenicę, ale również na ryż, wełnę bawełną, wszystkie zagraniczne produkty włókienne, tudzież na zagraniczne oleje, nasiona oleiste, a także na jakiegokolwiek luksusowe

wyroby i perfumerję. Po drugie musi nastąpić przebudowa gospodarstwa społecznego. Rolnicy muszą częściowo zrezygnować z produkcji zboża chlebowego, bo go jest nadmiar, i z produkcji bydła rzeźnego, bo go także za dużo, a wrócić do uprawy roślin włókiennych i oleistych, do hodowli owiec dla uzyskania wełny.

Na tem polu jest do wykonania o wiele więcej, a konieczna praca, lecz niestety ani organizacje rolnicze, ani władze, z chlubnym wyjątkiem władz wojskowych, prawie nie robią na tem polu, a na organizację gospodarstwa rolniczego z którego żyje 70 procent ludności, w przeszło dwumiljardowym budżecie

wyznaczono zaledwie 1 milion złotych.

Ze szczerem uznaniem podnieść musimy inicjatywę władz wojskowych, które zakupują masowo wyroby lniane tudzież żądają, by we wyrobach wełnianych była przemieszka wełny krajowej. Ponadto wojsko zainteresowało się uprawą soi zakupując znaczniejsze partje. Przed kilkoma latami rząd niemiecki przez kilka ustaw i wydatną pomoc dla gospodarstw pionierskich potrafił celowo zmienić gospodarkę rolniczą, a przez wprowadzenie ustawowego przymusu uprawy kaukaskiego żywokostu „Matador” tak podniósł hodowlę nierogacizny, że odtąd Niemcy nie potrzebują jej sprowadzać z Polski, gdzie kupowali całe miliony sztuk. Rząd hitlerowski jeszcze bardziej idzie rolnikom na rękę.

Jak widzimy w Polsce dla złagodzenia ciężkiego położenia gospodarczego, dla podniesienia siły kłpa u najliczniejszej warstwy ludności, a przez to także dla ożywienia fabryk i likwidacji bezrobocia, które stanowi udrękę naszych miast — musi nastąpić przebudowa gospodarstwa.

Wzywamy przeto w pierwszym rzędzie czytelników „Gazety Grudziądzkiej” jako najświetniejszą część polskich drobnych rolników, aby zabrali w tej sprawie głos na łamach naszej gazety, a ponadto musimy pomiędzy sobą znaleźć ochotnych pionierów, którzy pierwsi u siebie przeprowadzą rozsądną przebudowę gospodarki, przeprowadzą w niej potrzebną rachunkowość — a ich przykładowe gospodarstwa staną się gwiazdami przewodniemi dla reszty rolników.

Ks. J. P.

Strażnik niemiecki zastrzelił Polaka na terytorium Polski

W piątek 24 bm. do idącego brzegiem Prosną obywatela polskiego, mieszkańca nadgranicznej wsi Brzeziny w powiecie wieluńskim, 52-letniego Szczepana Książczyka, strzelił z nieznanej przyczyny z przeciwległego brzegu rzeki

niemiecki strażnik graniczny, kładąc Książczyka trupem na miejscu.

O wypadku zawiadomiono starostwo powiatowe w Wieluniu, które z kolei zawiadomiło urząd wojewódzki w Łodzi.

Wielki proces w Gdyni o nadużycia na szkodę skarbu państwa

W sądzie okręgowym w Gdyni rozpoczął się proces o nadużycia na szkodę skarbu państwa i przekonywania urzędników państwowych. Na ławie oskarżonych zasiadli Witold Mosiewicz, były dyrektor firmy „Atlantia”, Anna de Rosset z Warszawy, Józef Ja-

chimeczak, pracownik dyrekcji kolejowej, Piotr Malinowski, były naczelnik stacji, Ignacy Antoniewicz, i Otto Taubert, były urzędnik P. K. P. Na rozprawę wezwano przeszło 100 świadków. Proces potrwa około 2 miesięcy.

Podpisanie polsko-niemieckiej umowy żytniej

Dnia 25 bm. podpisano w Berlinie parafowany 20 listopada układ polsko-niemiecki o wzajemnym uregulowaniu wywozu żyta i maki żytniej. Umowę podpisał ze strony

polskiej poseł polski w Berlinie Lipski, a ze strony niemieckiej dyrektor w ministerstwie żywienia i rolnictwa Moritz.

Rewolucja w Portugalji nie powiedzia się

Agencja Havasa donosi z Lizbony, że w nocy z poniedziałku na wtorek miała wybuchnąć w Lizbonie rewolucja, skierowana przeciwko obecnemu rządowi Portugalji. Portugalskie ministerstwo spraw wewnętrznych oraz mini-

sterstwo wojny i marynarki przedsięwzięły jednak szereg zarządzeń ochronnych, dzięki czemu ruch rewolucyjny nie powiódł się. Zaareztowano kilkunastu przywódców rewolty.

NOWY WICEMIN. KOMUNIKACJI

Nowomianowany wiceminister komunikacji mjr. dypl. inż. Julian Marjan Piasecki

Nędza bezrobotnych Polaków w Ameryce

Upośledzenie naszego wychodźstwa

Ameryka ma dziś największą liczbę bezrobotnych, bo zgórą 12 milionów. Do tego należy dodać przeciętnie dwie osoby, które były wyłącznie utrzymywane przez każdego obecnego bezrobotnego; da to nam liczbę około 35.000.000 zdanych na łaskę losu.

W tej liczbie jest dość pokaźna ilość i polskiego wychodźstwa, które się dzieli na dwie kategorie: do pierwszej należą ci, którzy wyemigrowali do Ameryki przed wojną światową, do drugiej ci, którzy przybyli do Ameryki po wojnie. Pierwsza kategoria jest procentowo znacznie większa i składa się przeważnie z tych, którzy przyjęli tamtejsze obywatelstwo. Oddawna należą oni do unij robotniczych i do różnych organizacyj, tak polskich, jako też i amerykańskich, przez co mają prawo i szanse do korzystania z wszelkich ulg i zapomóg, z jakich przeciętny bezrobotny obywatel amerykański dzisiaj korzysta.

Druga kategoria, procentowo znacznie mniejsza, jest zdana na pastwę losu. Ma drogę zamkniętą nie tylko do jakichkolwiek ulg i zapomóg, ale i do pracy, choćby najprostszej i najcięższej. Prawa emigracyjne z ostatnich dziesięciu lat są stosunkowo do wszystkich obcokrajowców z nielitościwym rygiem stosowane. Nic więc dziwnego, że obecnie zdarzają się nawet aresztowania i wysiedlenia wychodźców jedynie dlatego, że znaleźli się oni w „ogonku“, domagając się jakiegokolwiek pomocy.

To też ta druga grupa wychodźców cierpi nędzę. Tu jest właściwie pole do pracy dla dobroczynnych organizacyj, których jest zaledwie w naszym wychodźstwie w Ameryce.

Pomoc udzielona tym biedakom pozwoli im przetrwać do czasu polepszenia stosunków ekonomicznych na amerykańskim rynku pracy.

Według najnowszej statystyki, Polacy urodzeni w Polsce, rozrzucony są po wszystkich stronach Północnej Ameryki w liczbie jeden milion 268.583.

Jest to ilość wychodźców urodzonych na ziemiach Polski. Otóż wśród tej ogólnej liczby znajduje się ta druga kategoria wychodźstwa. Procentowo obliczyć można na 5 do 10 procent, a da nam ponad 100.000 osób żyjących w nędzy i w nieustannej bojaźni wydalenia z tego przybranego kraju.

Ustrój amerykański niesienia pomocy dla bezrobotnych zupełnie nie jest podobny do ustroju w Polsce. W Polsce głównie rząd dźwiga tę pomoc na swoich barkach, natomiast w Ameryce rząd subsyduje wprawdzie pewne dobroczynne stowarzyszenia i komitety, ale na ogół cały ciężar niesienia pomocy dla bezrobotnych spada na barki dobroczynności publicznej i t. zw. komitetów miejskich.

Każde miasto i miasteczko (bo wsi w Ameryce zupełnie niema) nawet najmniejsze — ma swój własny Komitet Pomocy Bezrobotnym, złożony z członków honorowych. Zadaniem jego jest danie dostatecznej pomocy wszystkim bezrobotnym w okręgu. Komitet ma wszelkie poparcie tak ze strony miejscowego społeczeństwa, jak i władz. Praca jego polega na zbie-

raniu pieniędzy, ubrań, opału i podziale tego wszystkiego pomiędzy bezrobotnych. Lecz i tu się właściwie zaczyna jego robota faworyzowania jednych z krzywdą dla innych, przeważnie obcokrajowców.

Obywatel amerykański, pozbawiony pracy i wszelkich środków do życia, ma prawo udania się do komitetu i korzystania z jego pełnej pomocy. Dostanie on 5 dol. na tydzień; jeżeli jest żonaty — jeszcze 5 dol. na żonę, a na każde dziecko po 2 i pół dolara. Pomoc nie kończy się na tem, komitet udzieli mu opału, jakieś obuwie i

ubranie, często zapłaci zaległy czynsz za mieszkanie.

Przy udzielaniu tej pomocy uprzywilejowany jest obywatel amerykański, zwłaszcza — pochodzenia nordyckiego. Możeby się to zmieniło, gdyby Polacy brali czynniejszy udział w tych komitetach. Dziś jest tak.

Te są braki w życiu społecznym naszych wychodźców. Zaledwie jest współdziałania w obywatelskich obowiązkach ze strony pierwszej dla drugiej kategorii. A przecież tak pierwsi, jak i ci drudzy są tak samo wychodźcami — Polakami.

40 000 bezrobotnych otrzyma pracę

Na Radę Ministrów skierowany będzie w najbliższych dniach nowy plan robót inwestycyjnych, ułożony przez Fundusz Pracy na rok 1934. Projekt ten przewiduje przyjęcie do pracy w pierwszych

dwóch tygodniach miesiąca kwietnia do 40 000 bezrobotnych. — Kredyty na inwestycje przydzielone są dla wszystkich prawie województw.

Uposażenie sołtysów

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało projekt rozporządzenia o wynagrodzeniu sołtysów. Projekt przewiduje, iż przy odległości siedziby sołtysa od urzędu gminnego nieprzekraczającej 5 km i przy liczbie ludności od 50 do 3 tysięcy, wynagrodzenie sołtysów wynosić będzie od 7 do 50 zł. miesięcznie. Przy liczbie ludności do 50 osób wynagrodzenie sołtysa wynosić ma 5 zł. miesięcznie. Przy odległości siedziby sołtysa od urzędu gminnego, wynoszącej od 5 do 10 km. wynagrodzenie sołtysa będzie podwyższone o 5 do 10 proc., a przy odległości ponad 10 km., 10 wzgl. 20 proc.

W gromadach na skomasowanych gruntach powyższe stawki wynagrodzenia mogą być podwyższone o dalsze 10 proc. Sołtysowi, delegowanemu służbowo do miasta powiatowego, odległego ponad 10 km. od siedziby sołtysa, przysługuje z funduszu gminy dieta w wysokości 4 zł. dziennie oraz zwrot kosztów podróży. Uposażenie sołtysów płatne jest z dochodów gromadzkich. Gdy gromada nie posiada na ten cel dostatecznych środków, uposażenie sołtysa pokryje się z funduszu gminy.

*

NA TRZY LATA WIEZIENIA.

skazany został 20 letni hitlerowiec hr. Alvensleben, który dokonał zamachu na austriackiego ministra propagandy dr. Steidla.

Pod jakimi warunkami?

Japonja chce wrócić na łono L. N.

Według doniesień z Tokio porę parole japońskiego ministerstwa spraw zagr. oświadczyło, że jeżeli Liga Narodów zaniecha wszelkiej działalności politycznej, ograniczając się do praw w dziedzinie intelektualnej, to możliwe jest, że Ja-

ponja stanie się znowu członkiem Ligi Narodów. Nawet w chwili obecnej Japonja współdziała z Ligą Narodów w jej wysiłkach intelektualnych. Jeżeli jednak nie nastąpi radykalna zmiana w organizacji Ligi, to Japonja do niej nie wróci.

Wojewoda-generałem

Wojewoda lwowski, pułk. Belina - Prażmowski, ma być powołany z powrotem do służby czynnej w wojsku i w związku z tem awansowany zostanie na generała brygady.

Stanowisko wojewody lwowskiego ma objąć obecny wojewoda białostocki, p. Marian Zzyndram - KoKścialkowski.

Polacy w Niemczech

zdobyli półtora miliona głosów a nie otrzymali żadnego mandatu

Wiedeńskie pismo „Der Tag“ wywodzi, że przy wyborach z 12 listopada polacy uzyskali 1,5 mil. głosów. Mimo to nie zdołali wprowadzić ani jednego przedstawiciela do parlamentu berlińskiego. Natomiast 700.000 Niemców, zamieszkujących w Polsce posiada własnych posłów w Sejmie.

Czołowy działacz sanacyjny w Poznaniu wystąpił z Kościoła katolickiego

Z Poznania donoszą, że sąd zaawiadomił władzę duchowną, iż dr. Tadeusz Kurkiewicz, profesor uniwersytetu poznańskiego, zgłosił swe wystąpienie z Kościoła katolickiego. Prof. Kurkiewicz jest prezesem wielkopolskiego Związku Strzeleckiego i czołowym działaczem sanacyjnym.

„Rozejm polityczny“ w Niemczech

na okres Bożego Narodzenia.

Organ stronnictwa chrześcijańsko-społecznych „Reichspost“ donosi, że rząd zamierza wydać rozporządzenie, zawieszające w okresie od 1 grudnia do 15 stycznia wszelkie zgromadzenia publiczne z wyjątkiem tych, które mają na celu rozwój działalności charytatywnej. W ten sposób ma być złożony hołd chrześcijańskiej idei pokoju społecznego, znajdującej tak dobitny wyraz w uroczystości Bożego narodzenia.

Cieszyć się szewcy!

Polska będzie eksportowała obuwie do Rosji.

Delegacja szweców polskich w Rosji sowieckiej nie wróci prawdopodobnie wcześniej, niż w początku przyszłego miesiąca, a to ze względu na toczące się pertraktacje w sprawie eksportu obuwia do Rosji. Istnieje podobno nadzieja, że delegacja przywiezie ze sobą duże zamówienia.

Ciekawe, czy któryś z szweców polskich uzyska zamówienie. Wiadomo bowiem, że delegacja reprezentuje szweców łódzkich, a czy są wśród niej Polacy, nie wiemy.

Niemcy się zbroją.

Obowiązek powszechnej służby wojskowej w szturmówkach hitlerowskich.

W tutejszych kołach wojskowych stwierdzają, że już 20 października roku bieżącego wprowadzona została w Niemczech obowiązkowa służba wojskowa w szturmówkach hitlerowskich.

Naczelnny wódz szturmówek, Hitler, jednocześnie wydał nakaz zwiększenia ilości pułków szturmowych (t. zw. standartu) o 50, czyli do ogólnej liczby 245 ludzi.

W ten sposób szturmówki przekroczyły swą liczebnością stan przedwojenny armji cesarskiej.

Powyższa wiadomość znajduj. potwierdzenie w artykule premjera saskiego, Killingera, opublikowanym w num. 323 „Leipziger Monats Nachrichten“.

Dla Dzieci

Do szkoły niema nic lepszego jak

Tabliczka czekolady

WEDLA

która zawiera w skoncentrowanej formie wszystkie niezbędne dla zdrowia składniki.

Skonfiskowane

Skonfiskowane

Skonfiskowane

Skonfiskowane

Znakomita sprawność Osramówek w przetwarzaniu prądu na światło

doje całkowitą pewność, że spożyta otrzymuje pełną równowagę światła za zużyty do oświetlenia prąd

OSRAMÓWKI
wydzielają równomierne światło przez cały czas ich użytkowania.
OSRAMÓWKI są wyrobem polskim

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 30-go listopada 1933 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Lwów	Bydgoszcz
Pszenvca	20,00—21,00	18,25—18,75	18,50—19,00	18,25—18,75
Zyto	14,25—14,75	14,50—14,75	14,50—14,75	14,30—14,75
Jęczmień	13,50—13,75	12,75—13,50	11,75—12,00	13,25—13,50
Jęczmień brow.	15,00—15,50	14,75—15,50	—	15,00—16,00
Owies	13,5—13,75	13,00—13,25	12,00—12,50	13,25—13,50
Mąka pszen.65%	30,00—31,00	29,50—31,50	30,50—31,50	30,50—32,50
Mąka żytnia 65%	24,00—25,00	20,75—21,00	20,00—20,50	21,00—22,00
Otreby pszenne	10,00—11,50	10,00—10,25	8,00—8,50	10,00—10,50
Otreby żytnie	9,25—9,75	10,25—10,75	7,50—7,75	10,25—10,75
Rzepak	41,00—43,00	40,00—41,00	34,00—35,00	31,00—33,00
Groch polny	22,00—24,00	21,0—23,00	—	17,00—19,00
Kuchy rzepak.	14,50—15,00	16,50—17,00	—	15,00—16,00
Kuchy lniane	19,00—19,50	19,50—20,50	—	19,00—20,00
Ziemniaki jad.	4,00—4,25	4,25—4,50	—	3,00—3,50
Gryka	—	—	—	—
Proso	—	—	—	—
Słoma lniana	2,25—2,50	1,25—1,50	—	—
Słoma prasowana	—	1,75—2,00	—	—
Siano luźne	8,00—9,00	5,75—6,00	3,00—4,00	4,00—4,50
Siano prasowane	—	6,25—6,75	4,00—6,00	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 32,65; Praga 24,02; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 15,00

Wartość dolara: 5,6; — Wartość gramu złota: 5,92.

Ceny bydła podają ga ety tylko raz w tygodniu. Notowania te podajemy na stronie przedostatniej w numerze sobotnim gazety.

Zamach na premiera Japonji.

Tokjo było znów widownią zamachu na b. premiera japońskiego, tym razem jednak zamach się nie udał. Gdy b. premier Wakatsuki przejeżdżał ulicą, wybiegł z tłumy jakiś młody człowiek i, dobywszy sztyletu, rzucił się na niego.

Młodzieńca, którym okazał się pewien znany bokser japoński, zdołali policjanci obezwładnić. Wspólnik jego, który z drugiej strony podchodził do b. premiera ze sztyletem w ręku, zdołał zbiec.

Jak przypuszczają, zamach pozostaje w związku z ograniczeniami rozbrojeniom, nałożonymi na Japonję przez londyński pakt flotowy. Jak wiadomo, b. premier Wakatsuki, jako delegat Japonji w Londynie, przyczynił się w wielkiej mierze do zawarcia tego paktu.

Poważny zatarg

o program nauki religii

Wicemin. Ks. prałat Zongolowicz przeciwko podstawowemu prawom Kościoła

Ministerstwo W.R. i O.P. przystąpiło w związku z reformą szkolną do opracowywania nowych programów nauczania. Do opracowania programu nauki religii powołał wiceminister Pieracki komisję, złożoną w części z wybitnych przedstawicieli duchowieństwa, w części zaś z urzędników Min. W.R. i O.P.

Do wspólnych obrad komisji tej nie doszło, gdyż uczestniczący w niej księża oświadczyli, że Episkopat zabronił im udziału w pracach komisji. Ministerstwo program nauki religii opracowało bez udziału komisji i ogłosiło go drukiem na prawach rękopisu, przekazując jednocześnie program, w myśl istniejących przepisów, do uzgodnienia z Episkopatem. W wielu szkołach księża katecheci rozpoczęli stosować ministerjalny program nauki religii. Z uwagi na to, że program ten jest jeszcze tylko projektem, Ministerstwo zmuszone było wydać wyraźną instrukcję, zabraniającą stosowania programu nauki religii do czasu, kiedy stanie się on obowiązujący. Jak słychać, Episkopat nie wyraził zgody na przedłożony mu projekt ministerjalny, wobec czego Ministerstwo zaproponowało Episkopatu złożenie kontrprojektu. Nad kontrprojektem pracuje Sekcja Szkolna Episkopatu, złożona wyłącznie z księży, bez udziału przedstawicieli Ministerstwa. Wobec te-

go wszelkie komunikaty o wspólnej pracy nie odpowiadają prawdzie.

Jak widzimy Ks. Prałat Zongolowicz na stanowisku wiceministra oświaty i wyznań religijnych nie tylko nie dba o tak ważny interes Kościoła jakim jest nauczanie religii, ale staje na stanowisku z którym Kościół bezwzględnie pogodzić się nie może.

Trucizna działa...

Lubbe lada dzień może skończyć

W kołach dziennikarskich żywo komentują dzisiejszy stan van der Lubbe, który w ciągu całej rozprawy zwiślał bezwładnie na krześle. Kilkakrotnie z trudem próbował podnieść głowę, lecz nie zdołał tego uczynić. Dopiero pod koniec rozprawy skierował parę dzikich

Istnieją ludzie z jakąś jaskiniową kulturą, którzy przeciwnikowi pakują nóż do brzucha po samą rękę, a następnie proponują mu ugodę lub też... kompromis wyborczy. Warszawski „Robotnik“ pisze:

BBWR w Tarnowie zaproponował ujęcie Polskiej Partii Socjalistycznej temtego okręgu... „kompromis wyborczy“ do miejscowej Rady Miejskiej. Rozumiecie? W tych samych dniach, kiedy Norbert Barlicki, Adam Ciołkosz, Stanisław Dubois, Mieczysław Mastek, są „osadzani w więzieniu“, kiedy listy gończe ścigają

Hermana Libermanna i Adama Praglera, — w tym samym czasie ludzie, czyniacy, względnie „akceptujący z entuzjazmem“ tamto pierwsze, — zwracają się do nas „w imię interesu państwowego“ o „kompromisowy“ podział mandatów radzieckich. A propozycja tarnowska nie była propozycją odosobnioną... Zdarzały się podobne i gdzieindziej. Co to wszystko ma znaczyć? Pomijam nawet względy klasowe i polityczne; działacze BBWR mogą tych rzeczy nie pojmować; wychowuje ich zgoła odmienna szkoła. Ale czy naprawdę nie przychodziło im do głowy, że takie oto postawienie sprawy:

„niektórych z pośród Was zamknijemy do więzienia. Wy zaś — pozostali — zróbcie z nami kompromis wyborczy do rad miejskich w imię interesu państwowego“.

Że takie postawienie sprawy oznacza albo jakiś niezwykle cynizm, albo też, w najlepszym wypadku, psychologię nie-skończenie obcą rzeczywistości polskiej. Jedno z dwojga...

Ratując się przed głodem,

wstąpił do wojska na cudze nazwisko.

Przed sądem w Warszawie toczyła się niezwykle eprawa o podszybie się pod cudze dokumenty wojskowe. Oto do jednej z formacji wojskowych w Warszawie zgłosił się poborowy, który na podstawie dokumentu i karty powołania, wcielony został do szeregów. Gdy po pewnym czasie zjawił się drugi poborowy tego samego nazwiska, eprawa wydała się podejrzana, wobec czego zaczęto ją bliżej badać. Wówczas wyszło na jaw, iż drugi poborowy zgubił dokumenty wojskowe, które, znalazłszy pierwszy, przywłaszczył sobie i legitymował się nimi przed władzami wojskowymi. Na rozprawie poborowy tłumaczył się, iż jako bezrobotny cierpiał głód, wobec czego skorzystał z nadarzającej się sposobności i znalazłszy dokumenty, zgłosił się do wojska. Starostwo grodzkie ukarało go miesięcznym bezwzględnym aresztem.

BISKUP W RESTAURACJI.

Biskup Rochesteru (Południowa Anglja), który już kilkakrotnie swymi wystąpieniami wywołał wielkie wrażenie, rozpoczął obecnie wędrowkę po wszystkich restauracjach swej diecezji, by zebranych tam w niedziele gości nakłaniać do wstrzemięźliwości i do uczęszczania na nabożeństwa. Biskup uważa, że jako wysoki dostojnik kościoła ma obowiązek troszczyć się o dusze wszystkich swoich parafian.

Tańszy przewóz węgla dla inwalidów

Ministerstwo komunikacji przyznało Związkowi inwalidów wojennych prawo przywozu na podstawie niskowej taryfy kolejowej węgla z kopalń śląskich i dąbrowskich, przeznaczonych dla rodzin inwalidów.

Chcesz przyczynić się do budowania Polski przestań pić wódkę!!

Mimowolna życzliwość żydów

Żydzi przez całe dziesiątki lat byli tak w Europie jak i w Ameryce zajadłymi agentami interesów niemieckich. Do interesów Polski odnosili się stale wrogo, a do interesów Francji z dużą niechęcią. — Przyznaje to nawet żydowskie czasopismo warszawskie „Nasz Przegląd“, który pisze:

„W obliczu głębokich przemian międzynarodowych wskutek przewrotu hitlerowskiego, oczy nasze zwracają się mimowolnie ku Francji, jako niewzruszonej twierdzy liberalizmu narodowościowego, wyznaniowego i rasowego“.

A więc dopiero bat hitlerowski nauczył żydów zasady, że nie powinni szkodzić narodom, na których ciele od wieków pasyżują.

Żydzi pośrednio sami zaczynają przyznawać się do swych błędów, pisząc:

„Zarzucono nam, że podczas wojny światowej, kiedy Francja została brutalnie napadnięta przez imperjalizm cesarsko-niemiecki i staczała bohaterskie boje o swą egzystencję, żydostwo międzynarodowe nie zdawało sobie sprawy z

tego, że równocześnie rozstrzygały się losy dwóch światów ideologicznych — świata zaborczej reakcji pruskiej, tkwiącej korzeniami swymi w mrokach średniowiecza i świata rewolucji francuskiej, która założyła fundamenty nowoczesnej cywilizacji europejskiej.“

Typowy naród dezertów, który dla wymigania się od służby liniowej w wojsku celowo uprawia charyfizm, potępia obecnie pacyfizm.

„We Francji istnieje obecnie prawdziwa liga dezertów pacyfistów, którzy odmawiają służenia w wojsku z powodu „sprzeciwu sumienia“ (objection de conscience). Nie należy lekceważyć znaczenia tego prądu. Wystarczy przypomnieć, że ostatni narodowy kongres nauczycieli szkół państwowych uchwalił propagować „sprzeciw sumienia“ wśród uczniów.“

Jest to ślepa polityka, prowadząca do katastrofy, Niemcy niechybnie zaatakują rozbrojoną Francję.“

Przy końcu „Nasz Przegląd“ zdradza się z myślą, że jego marzeniem jest wybuch nowej wojny dla obrony interesów żydowskich.

Litwinow proponuje ryczałtowe zapłacenie długów carskich

Bawiący w Ameryce Litwinow zaproponował rządowi Stanów Zjednoczonych zapłacenie ryczałtowej sumy z tytułu długów carskich, rządu Kiereńskiego i pretensyj obywateli amerykańskich o odszkodowanie.

Wysokość tej sumy i warunki spłaty mają być ustalone na drodze rokowań dyplomatycznych. Podczas gdy długi carskie i roszczenia o odszkodowanie podpadają pod kategorię długów prywatnych, długi Kiereńskiego stanowią pretensję rządu amerykańskiego i dlatego uregulowanie tych długów wymaga zgody kongresu.

Zegnajcie

Warszawa. — Dziś wieczorem wyjechało z Warszawy na stały pobyt do Palestyny 200 żydów. Emigranci żydowscy jadą via Konstanca okrętem polskim „Polonia“.

*

Wiadomości gospodarcze

Wartość pieniędzy:

1 funt szterl. angielskich	zł 29,29
100 franków francuskich	zł 34,36
100 franków szwajcarsk.	zł 172,00
100 belgów belgijskich	zł 124,00
100 koron czeskich	zł 26,43
100 guldenów gdańskich	zł 173,26
100 marek niemieckich	zł 212,65

Bydło i mięso

z dnia 28-go listopada 1933 r.

	Warszawa	Poznań
Woły wytucz.	70—75	66—70
Woły mięsiste	65—70	60—64
Stadniki wytucz.	—	62—66
Stadniki mięsiste	—	54—58
Stadniki mierne	—	40—44
Krowy wytucz.	—	62—66
Krowy mięsiste	60—65	52—58
Krowy mierne	—	40—44
Jałówki wytucz.	—	58—62
Cielęta mięsiste	80—85	54—60
Swinie:		
ponad 150 k g.	115—120	—
130—150 kg.	100—110	94—96
110—130 kg.	90—100	88—92
80—100 kg.	95—115	82—86

Zapisz się na członka Ligi Obrony Powietrznej Państwa
Składka miesięczna 50 gr.

Wiadomości bieżące

Sobota, 2-go grudnia 1933 r.

Sobota: Aurelii. Wschód słońca 7,23; zach. 3,27. Wsch. księż. 15,29; z. 8,40.
Niedziela: Franciszka. Wsch. słońca 7,25; zach. 3,26. Wsch. księż. 16,18; z. 9,37.
Poniedziałek: Barbary. Wsch. słońca 7,26; zach. 3,26. Wsch. księż. 17,81; z. 10,21

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych stosuje się naturalną wodę gorzką Franciszka - Józefa dla codziennego oczyszczenia przewodu pokarmowego.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zamiast dodajemy bezpłatny dodatek „GOŚĆ ŚWIATECZNY“ oraz „GOSPODARZ I OSADNIK“.

Województwa centralne.

KSIAŻĘTA PŁACA WEKSLAMI.

Niewykupiony weksel zmarłego księcia.

W jednym z sądów grodzkich w Warszawie rozważana była charakterystyczna sprawa na tle protestu weksla zmarłego księcia Hieronima Lubomirskiego.

Na rachunek ks. Lubomirskiego brano artykuły spożywcze w sklepie Apolonji Sadryn. Brano przeważnie jaja, masło i ser, a gdy zebrała się większa suma, właścicielka sklepu otrzymała od księcia weksle na 1100 zł.

Tymczasem ks. Lubomirski zmarł a żona jego ks. Marja Lubomirska uchyliła się od płatności weksli za jaja. Sprawa trafiła wreszcie do sądu i Sadrynowa uzyskała wyrok, dokonany przez komornika zajęcia na rzeczach książęcych.

LUDNOŚĆ STOLICY UNIKNEŁA GROZNEGO WYPADKU.

W laboratorium rzeźni miejskiej w Warszawie wykryto, że transporty mięsa, przybyłego z miasteczka Tłumacz w Małopolsce wschodniej, miały zarazki węgla, czyli karbunkułu. — Groźną tą zarazą dotknięty był cały transport mięsa wagi 200 kg. Mięso to wysłane zostało z Tłumacza pod adresem komisjonera warszawskiego. Wąglik czyli karbunkuł jest chorobą groźną i wielce zaraźliwą.

Podjeżdżane mięso w popularnym barze warszawskim

Wszyscy zwiedzający Warszawę znają prawdopodobnie bar „Pod Setką“ przy ul. Marszałkowskiej. W tym to barze kontrolerzy znaleźli około 100 kg. mięsa pochodzącego z potajemnego uboju.

Personel baru w liczbie kilkunastu osób z gospodarzem kuchni Władysławem Pawińskim na czele, stawiał czynny opór policji, nie dając odebrać mięsa.

W ubikacji, w której przechowywano mięso, pogaszono światła i korzystając z ciemności, część mięsa wyniesiono.

Zajście musiało zlikwidować policja. Spisano odpowiedni protokół. Winni będą pociągnięci do odpowiedzialności.

Zaparcie. Najpoważniejsi specjaliści chorób kobiecych stwierdzili, że naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa działa w bardzo wielu wypadkach szybko niezawodnie i bezboleśnie.

Małopolska.

MIAST WESELA ŚMIERĆ. PANNA MŁODA UMARŁA KRÓTKO PRZED ŚLUBEM.

Ofiarą strasznego zrzędzenia losu padła 21-letnia Pelagja Mrozówna, córka właściciela realności w wojew. lwowskim. — Przed kilku dniami miał się odbyć ślub Pelagji z jej narzeczonym Dymitrem Gierusem. Wszystko było już przygotowane do uroczystości, a pannę młodą ubierały właśnie drużki w suknię ślubną i welon, gdy nagle panna młoda pobiła śmiertelnie i upadła bezwładnie na podłogę.

Wśród obecnych zapanowała nieopisana panika. Rzucono się tłumnie ku dziewczynie, podniesiono ją z podłogi, próbowano ocucić, lecz wszystkie te zabiegi nie zdały się na nic.

Wezwany lekarz stwierdził śmierć wskutek udaru serca. Śmierć młodej dziewczyny wywarła na obecnych przynębiające wrażenie.

TRUP NOWORODKA W LISIEJ JAMIE.

W lasach koło wsi Tarnowiec pow. Jasło, znaleziono trupa noworodka, głęboko zaszytego w gałęzi lisiej jamy. Śledztwo prowadzone przez tamtejszą policję ustaliło, że matką ohydnie zamordowanego noworodka jest młoda, wiejska dziewczyna, Zofja Szymłara.

Zakazana Akademia

„Gazeta Warszawska“ donosi: Poseł dr. Jan Pieracki otrzymał ze starostwa grodzkiego we Lwowie pismo treści następującej:

„Na zasadzie art. 9 i pod rygorem skutków z art. 25 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. III. 1932 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 48, poz. 450 zakazuje ze względów bezpieczeństwa i spokoju publicznego odbycia zgłoszonej tu na dzień 22. 11. 1933 r. o godz. 7 w sali Tow. Pedagogicznego przy ul. Zimorowicza 1. 17 uroczystej akademii celem uczczenia

rocznicy wkroczenia wojsk polskich do Lwowa.

Przeciw niniejszej decyzji wolno wnieść odwołanie do urzędu wojewódzkiego lwowskiego, które podać należy przez lwowskie starostwo grodzkie w terminie 14-tu dni licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Odwołanie niema mocy wstrzymującej. Starosta grodzki dr. Romuald Klimow“.

Czyżby uroczyste użeczenie rocznicy wkroczenia wojsk polskich do Lwowa mogło zagrażać bezpieczeństwu publicznemu?

Trzy wyroki śmierci za morderstwo całej rodziny

W dniu 25 bm. zapadł wyrok sądu doraźnego w sprawie wymordowania rodziny Bagińskich i domowników w liczbie 5 osób we wsi Boryte, pow. Iomżyńskiego. Skazani zostali Jan Mroczkowski, Mieczysław Karwowski i Zygmunt Ca-

lina na karę śmierci przez powieszenie. Po wyroku obrońcy skazanych zwrócili się do P. Prezydenta Rzeczypospolitej o ulaskawienie. Ponieważ p. Prezydent z prawa łaski nie skorzystał wszyscy trzej zostali powieszani.

Tragedia 13-letniego chłopca

Policja w Częstochowie ujęła na torze kolejowym małego chłopca, który usiłował rzucić się pod pociąg. Po doprowadzeniu drżącego i płaczącego malca do wydziału śledczego okazało się, że jest to 13-letni Janek Wąs z pod Kłobucka, który uciekł z domu swego stryja, aby w Częstochowie znaleźć sobie zajęcia. Niestety w ciągu kilku dni malce przekonał się, że o zabezpieczeniu sobie bytu w mieście mowy

nie ma, wobec czego postanowił skończyć ze sobą. Nieszczęśliwe dziecko uciekło z domu, ponieważ zagrożono mu batami, jeśli będzie przynosić złe adnotacje szkolne z arytmetyki. Próżno chłopiec tłumaczył stryjowi, wychowującemu go wobec braku rodziców, że on wykładowców nauczycieli nie rozumie, stary Wąs był nieubłagany i dlatego chłopiec postanowił umrzeć.

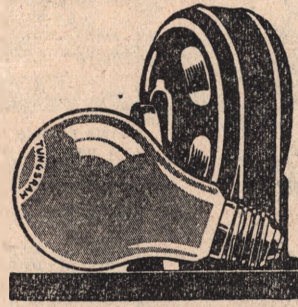
Krwawa tragedia

Miejscowość Tamowica Leśna pod Stanisławowem była przed paru dniami widownią krwawej tragedji na tle miłosnem. Instruktor szkolny Bazyli Pawluk utrzymywał stosunki z żoną miejscowego gospodarza Krawczuka, która coraz bardziej zaniedbywała gospodarstwo.

Krawczuk, który początkowo nie zwracał na miłośki żony uwagi, przekonawszy się, iż idzie za daleko, zażądał od żony zerwania z Pawlukiem. Krawczukowa udała się potem do Pawluka.

a opowiedziawszy mu, jakie jest zdanie męża, oświadczyła, że widzi go poraz ostatni, ponieważ nie chce dopuścić do awantur małżeńskich. Wówczas Pawluk w jednym momencie chwycił zawieszoną na ścianie dubeltówkę, z której oddał strzał do Krawczukowej, kładąc ją trupem na miejscu. W około godzinę potem morderca swej ukochanej, zorientowawszy się widocznie w sytuacji, z tej samej dubeltówki oddał do siebie strzał samobójczy.

O wysokiej sprawności silnika

TUNGSRAM

stanowi dużą moc przy małym zużyciu prądu
Dlaczego nie zważasz przy kupnie żarówki, czy jej wydajność światła stoi w odpowiednim, ekonomicznym stosunku do zużycia prądu? Małe zużycie prądu o dużą ilość światła cechuje żarówkę ekonomiczną, żądacie więc wszędzie żarówek

Natychmiast została zaarrestowana i odstawiona do więzienia w Jasle. Z Jasła wyjechała komisja lekarska, aby na miejscu przeprowadzić sekcję zwłok noworodka. Dalsze dochodzenia przeprowadza tamtejsza policja.

Kresy wschodnie.

ŻONA RABINA PRZYJĘŁA CHRZEST.

Wielkie wrażenie wśród ludności żydowskiej Białegostoku wywołała wiadomość, że w kaplicy misyjnej anglikańskiej dla krzewienia chrześcijaństwa wśród żydów przy ul. św. Rocha odbył się uroczysty akt chrztu 14 żydów. Wśród tych neofitów znajdowała się również żona rabina.

SKRZYNKI RATOWNICZE NA FOLWARKACH.

Dekret o pomocy leczniczej dla pracowników rolnych przewiduje, iż pracodawcy, zatrudniający ponad 5 pracowników, obowiązani są zaopatrzyć się w skrzynki ratownicze według wzoru ustalonego przez ministerstwo opieki społecznej.

Z pomocy leczniczej na koszt pracodawcy korzystają pracownicy rolni, członkowie ich rodzin oraz służba domowa pracowników rolnych. Pomoc leczenia obejmuje całkowite koszty leczenia szpitalnego i pomocy położniczej oraz 90 proc. kosztów pomocy lekarskiej, lekarstw, środków opatrunkowych i zabiegów leczniczych.

Pomoc lekarska przysługuje pracownikowi w ciągu 26 tygodni, a członkom jego rodziny w ciągu 13 tygodni. 10-procentowy udział pracownika w kosztach udzielonej mu pomocy lekarskiej oraz lekarstw, potrąca pracodawca przy wypłacie wynagrodzenia.

Zdrowie jest największym skarbem.

We wszystkich państwach poświęca się obecnie przy wychowaniu młodzieży wiele uwagi sportowi i ćwiczeniom cielesnym. Osiaga ona przez to nie tylko sprawność i siłę fizyczną lecz staje się także odporną na wiele chorób. Inaczej się rzecz przedstawia, gdy idzie o ludzi zmuszonych przez rodzaj swej pracy do przebywania w zamkniętych lokalach biur, szkół i t. d. Wytwarza się u nich nadwrażliwość na zmiany pogody i temperaturę, czyniąc ich skłonny do częstych przeziębień, mogących się czasem stać wstępem do poważnych chorób infekcyjnych. W tym wypadku dobrze jest mieć pod ręką środek, któryby niszczył zarazki rozwijające się w ustach i gardle i przenikające stamtąd do ustroju. Wybitne działanie odkażające posiadają pastylki Panflaviny. Jedna do dwóch pastylek, zażywanych co godzinę, niszczą bakterje znajdujące się w ustach i gardle.

Odpowiedzi Redakcji.

= W-Pan Sledziona Wład., Ostrowy Tuszewskie. Abonament opłacony do 1. I. 1934 r.

39°!
Teraz nie zwlekaj więcej ani chwili, przyjmij natychmiast **Togonal!**

Tabletki Togonal są szybko działającym lekiem przeciwko grypie, Influencji i przeziębieniu. Przytem tabletki Togonal nie wywierają ujemnego wpływu na wewnętrzne organy. Przez przyjmowanie jednej do trzech tabletek Togonalu 3-4 razy dziennie zapobiega się powstawaniu niebezpiecznych komplikacji, jakie zazwyczaj wywołują przeziębienia. Nie wyrządzajcie sobie jednak szkody przez zażywanie mało wartościowych środków-przyjmując Togonal. Tabletki Togonal są do nabycia w oryginalnym opakowaniu po 12 i 42 tabletki we wszystkich aptekach.

Zastępcy

losowi zarobią 20 do 50 zł od zamówienia Materiał przebojowy Grupa Lwów Skrytka pocztowa 189.

Sprzedam

nową s'odolę tańlo 10x12 5 1/2 wysoka, Bara, Grudziądz Ogrodowa 3.

Osada z budynkami

28 morgi ziemi pszennej drenowanej i prima tak z parcelacji zaraz do oddania. Wotała 3.500 zł Maj Smuszewo p. Mukronosy pow. Wągrowiec.

TYSIĄCE CHORYCH

na katar żołądka, wzdęcia, koroze bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. Odzyskało zdrowie używając siódka sławego na cały świat dra Dietla profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej!

Adres: LISZKI A-1111

Ziarnia szukając

nie znajdzie się człowieka, któryby nie uznał korzyści płynących z ogłoszeń.

NERWOL

Chemika Dra Franzosa, jedyny radykalny środek (nacieranie) przeciw

REUMATYZMOWI

klnciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi i t. p. wszędzie do nabycia.

Wyrób i główna sprzedaż
APTEKA MIKOŁASCHA
Lwów, Kopernika 1.

Koniecznosc z tym znakiem!

KOWALSKINA
USUWA NAJUPORCZYWSZE BÓLE GŁOWY

FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA „A.KOWALSKI” WARSZAWA

Nowe Browningi

10 zł

Nowosc! Automat - Browning 6-cio mm.

wystrzelający sam gilwy po wystrzale, oryg opatentowane na całym świecie Patent nr 2895. Zapewnia bezpieczeństwo osobiste, a wraz z eleganckim futerałem skórzanym.

Karta na broń niepotrzebna auto - 8 mio a rzał. 15,95, 100 sztuk naboju mo-taowych a arm 3 85

zł. 6,95 (zam. 52.-)

Wysyłamy za zaliczeniem pocztowym. Adresować: **Przedat Fabr. broni i amun. „MAGAZYN SZWAJCARSKI”** Warszawa, Graniczna 7 odda 22

PARCELUJE

majatek **Ottusz-Leśny**, w powiecie Brzeskim przy szosie 18 kilometrów od Włodawy, ziemi Lubelskiej, Parcele od 5-ciu do 40 tu hektarowe. W każdej parceli: ziemia, łąka i część mieszane. Cena 300 - 350 - 1 400. - zł za hektar bardzo dobrej ziemi.

Informacji udziela: Właściciel **WŁ. KISIEL**, Warszawa ulica Mokotowska Nr. 49

Szydełki na drutach dla panów i chłopców

Ogółem rysunków 155.
Cena 1 zł. 50 gr.

Główne zasady dla zrobienia pach
Wycięcia. Rękawy, Paski Plastrowy (napierśniki). Kamizelki pod spód. Kamizelki na wierzch. Kamizelki do polowania. Pullovery: z rękawami, kieszeniami, karczkiem. Pullovery bez rękawów: w pasy, kraty, fantazyjne, szkockie. Sporty letnie: koszulki, bluzki etc. Golfy. Raglan. Dla kajakowców: spodnia, plastrony, marynarki. Na wycieczki w góry. Na narty. Kostjumy kąpielowe: wzór noszony na Lido, w Deanville, w Biaritz, etc. Skarpetki i pończochy. Wzory na wyłogi do pończoch. Rękawiczki Szale i czapeczki. Szaliki i pola na sporty zimowe. Krawaty. Nowe ściegi.

Do nabycia we wszystkich księgarniach w kraju, kioskach i księgarniach Tow. „Ruch”. O ile w której księgarni lub kiosku wyżej wymienionych książek niema na składzie, należy się zwrócić do nakładcy tj. do **Tow. Wydawn. „BLUSZCZ”, Warszawa, Sołec 87**, podając dokładny adres, a więc: imię i nazwisko, miejscowość, nazwę ulicy i numer domu.

Tow. Wyd. „Bluszcz” wysyła książki tylko po otrzymaniu należności przekazem pocztowym lub na konto P.K.O. Nr. 13.555

Wybór kremu do pielęgnowania urody

Pani nie żyje sobie kremu, od którego twardej nieje skóra, ani kremu który się psuje. Należy więc wybrać krem zdrowy, orzeźwiający, nie podlegający zmianom chemicznym, nie suchy i nie tłusty, krem który zapisują lekarze.

krem ożywczy
na którym dobrze trzyma się puder, krem bezwzględnie higieniczny.

nie ma Pani wyboru: trzeba stosować

CREME SIMON

MYDŁO PUDER

PARIS

Tissot
ANTYMAGNETYCZNY

Każdy bezpłatnie otrzyma

straszak brown Dz U P N 2341 (bez zezw.) 50 naboju oraz imit. wieczne pióro wysyłamy dla zamawiających zegarek z franc. złota szwajc. syst. „Ankier” z wiecznym szkłem i 10 letnią gwarancją za zł. 6,95 lepszy gatunek 8,75 10.-, kryty z trzema kopertami 12, 15, 18, 24 - extra płaski na kamieniach zł. 14, 16.-, na rękę damski lub męski zł. 11,50, 14, 16.-, 19.-, 22.- Ala 8 dniowy 10 12 16. Adresować: Dom Zegark Sz. Skrzydłower Warszawa I skrytka 356. oddz. 5 d

UWAGA! Każdy zamawiający otrzyma bezpłatnie upominek gwiazdkowy

Ugłaszajcie w Gazecie Grudziądzkiej!

Miła niespodzianka gwiazdkowa!

Darmo straszak U P N. 2341 (bez zezw.) 50 naboju oraz imit. wieczne pióro wysyłamy z powodu kryzy za listownie kto zamówi u nas zegarek z franc. złota szwajc. syst. „Ankier” z wiecznym szkłem i 10 letnią gwarancją za zł. 6,95 lepszy gat. 8, 10 15.- kryty z 3 ma kopertami zł. 12- 14- 18- i 25- ex ra płaski na kamieniach 14- 16.-, na rękę damski lub męski zł. 10- 12- 15- 20- i 25 Adresować:

Fabr. Zeg. E JAKUBIŃSKI, Warszawa, Leszno 60 - G. G. -

Każdą chorobę wyleczysz;
jeżeli regularnie zażywać będziesz

Zioła D-ra Breyera
najskuteczniejsze w nast. chorobach:

Nr 1. - w kaszlu, astmie, rozedmie płuc	Cena 3,50
Nr 2. - w reumatyzmie, artretyzmie, złej przemianie materji, nieczystości cery, chorobach skórnych	3,50
Nr 3. - w chorobach żołądkowo-kiszczkowych, wątrobowych, żółtaczce	3.-
Nr 4. - w chorobach nerwowych bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu	4.-
Nr 6. - w niedokrw. stości i ogóln. osłabieniu	5,50
Nr 7. - w chorobach nerkowych i pęcherzow.	4.-
Nr 9. - przeczyszczające w chronicznem zatwardzeniu i hemoroidach	1,50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach, składach aptecznych i drogerjach lub w wytwórni „POLHERBA” Kraków, Podgórze, Skr. 48. Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „JAK ODZYSKAĆ ZDROWIE”

Nauka języków obcych!

Prof. O. Callier — Słownik Polsko-Francuski i Francusko-Polski 12,00 Zł.

Prof. O. Callier — Słownik Polsko-Angielski i Angielsko-Polski 8,00 Zł.

Reussner — Samouczek Polsko-Francuski 6,00 Zł.

Reussner — Samouczek Polsko-Angielski 3,00 Zł.

Reussner — Samouczek Polsko-Niemiecki 4,50 Zł.

St. Zela-Zgorski — Polak w Niemczech 1,00 Zł.

St. Zela-Zgorski — Polak we Francji 1,00 Zł.

J. Fiszer — Polak we Włoszech 2,40 Zł.

Do nabycia:
w Księgarni Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu, Pl. 23 Stycznia 4/6.

Nowosc! Automat - Browning 6-cio mm.

wystrzelający sam gilwy po wystrzale oryg opatentowane na całym świecie syst. „Loneines 2” strzelający do celu metalowymi kulkami lub strumem do piętwa nie ulega oksydowaniu, płaski zapewnia zupełne bezpieczeństwo osobiste, huk osłuszający. Cena tylko zł 8,95, 2 sztuki 16,50 10 cilo strzał zł. 22.-, Setka kul 3 75. Szczegółowe do czyszczenia lufy dodajemy darmo. Pozwolenie niepotrzebne. Wysyłamy za zaliczeniem poczt. Koszty przesyłki optica kupujący Adresować: **Przedat Fabr. Broni STRZALA** Warszawa, ul. Dr. Zamenhofs 12 oddz. 2 d

HUMOR ZAGRANICZNY

— Ale cóż to wreszcie za przyjemność upijać się codziennie?
— Tego ci nie powiem, łatwo bowiem mogłabyś sama spróbować tej przyjemności, a wtenczas...